

Dosarul nr.3ra-7/22
2-20055442-01-3ra-06012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Clima)

Î N C H E I E R E

02 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Yuce Alper Şahin împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Yuce Alper Şahin împotriva hotărârii din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 25 mai 2020 Yuce Alper Şahin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul Yuce Alper Şahin a indicat că prin decizia Biroului Migrație și Azil nr. 22/20/DAI din 13 martie 2020 a fost respinsă cererea sa de azil.

Reclamantul a indicat că s-a născut la xxxxx în orașul Gyumushkhana, Republica Turcia, este de naționalitate turc și de religie ateist. A sosit în Republica Moldova în anul 2019 cu scopul de a solicita azil, fiind nevoit să părăsească Turcia din cauza criticii și a presiunii din partea societății privind faptul că este ateu, din care motiv că a dezertat în repetate rânduri, făcând serviciu militar de 20 luni, și nu 15 luni, după cum este prevăzut de legislația Turciei. Pe numele său este deschis un dosar penal în Turcia, în care este acuzat de furtul unor materiale de construcție de pe un șantier. Acestea fiind sustrate cu automobilul său personal, a fost și el acuzat de furt. Totodată, are mai multe amenzi aplicate în timpul efectuării serviciului militar. Deoarece este de religie ateist, are dificultăți în a se angaja la muncă.

A susținut că a sosit în Republica Moldova, deoarece este o țară liberă pentru toate religiile, iar în Turcia nu poate duce un mod de trai obișnuit, fiind mereu criticat și sub presiune. Până a intra în Republica Moldova, s-a aflat sub control judiciar, fără a avea interdicția de a părăsi țara, iar după intrarea pe teritoriul Republicii Moldova, în privința sa a fost emis un ordin de căutare.

Reclamantul a menționat că în pofida faptului că a dezertat în anii 2010- 2011, dosarele sale sunt examinate și până în prezent.

Reclamantul a indicat că nu dorește să se întoarcă în țara de origine din cauza lipsei de siguranță pentru viața sa, iar în cazul revenirii în țara sa de origine, ar putea fi plasat în penitenciar.

Considera că decizia contestată este pasibilă anulării, deoarece este ilegală în fond, fiind emisă contrar prevederilor Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, invocând dispozițiile art.17, 42, 48 ale acestei Legi.

A solicitat reclamantul anularea deciziei Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne nr. 22/20/DAI din 13 martie 2020 și obligarea Direcția Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil să-i acorde azil pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Yuce Alper Şahin împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ.

La 18 decembrie 2020 Yuce Alper Şahin a depus apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 54), iar la 09 martie 2021 a prezentat motivarea apelului (f.d. 78-80), solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii sale.

Hotărârea motivată din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată reprezentantului apelantului Yuce Alper Şahin, avocatului Alexandru Adam la data de 05 martie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d. 72).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul lui Yuce Alper Şahin la data de 09 martie 2021.

Prin decizia din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Yuce Alper Şahin împotriva hotărârii din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că potrivit dispozițiilor art. 17 al Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova (în redacția legii în vigoare la data emiterii deciziei contestate), statutul de refugiat se recunoaște, la solicitare, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă.

Conform art. 48 din aceeași Lege, la evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau a riscului real de a fi supus unor vătămări grave, autoritățile competente trebuie să se bazeze atât pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine. O temere bine întemeiată de persecuție sau un risc real de a fi supus unor vătămări grave se poate baza pe acțiuni exercitate de solicitant după părăsirea țării de origine, în special în cazul în care s-a stabilit că acțiunile respective constituie expresia și continuarea convingerilor sau a orientărilor pe care le avea în țara de origine.

În conformitate cu art. 44 din Legea nominalizată, atunci când o parte din motive sau când toate motivele invocate în cererea de azil, care ar justifica acordarea unei forme de protecție, nu sînt probate cu documente sau cu alte dovezi, se acordă beneficiul dubiului dacă sînt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții: a) solicitantul a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil; b) toate elementele relevante aflate la dispoziția solicitantului au fost prezentate, iar lipsa unor astfel de elemente a fost justificată în mod rezonabil; c) declarațiile solicitantului sînt considerate coerente și plauzibile și nu sînt contrazise de informațiile din țara de origine, relevante pentru cazul acestuia; d) solicitantul a depus cererea de azil cât mai curînd posibil, iar eventuala întârziere este justificată prin motive întemeiate; e) credibilitatea generală a solicitantului a fost stabilită.

În cauza dedusă judecării, instanța de apel a constatat că în contextul lipsei unor probe documentare sau de altă natură ce ar dovedi afirmațiile apelantului expuse în cererea sa de azil și în cadrul interviuării sale, în cazul dat nu se întrunesc cumulativ nici condițiile expuse surpa, pentru a aplica în speță beneficiul dubiului, deoarece apelantul nu a dovedit că a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil, cum ar fi prezentarea unor date privind angajările și concedierile sale în/din câmpul muncii sau refuzul angajării în câmpul muncii pentru motivul invocat de apelant, acesta nejustificînd această inacțiune în nici un mod, iar declarațiile sale nu pot fi apreciate ca fiind coerente și plauzibile în conjunctura lipsei vreunor informații referitoare la persecutarea în țara sa de origine a persoanelor ateiste. Or, din declarațiile apelantului reiese că temerile sale rezidă din eventualitatea sancționării pentru fapte de dezertare și furt, iar ateismul este invocat de acesta ca o justificare incoerentă și neplauzibilă în scopul încadrării situației sale în exigențele legale.

Instanța de apel a concluzionat că această justificare nu poate fi reținută în contextul lipsei unei legături între pretinsele persecutări realizate în țara de origine în privința apelantului, cu conceptul ateist invocat de acesta și existența unui eventual și iminent risc pentru viața și integritatea sa pe teritoriul statului de origine al acestuia, pentru motivele invocate.

Curtea de Apel Chișinău a relevat că apelantul s-a limitat la ipoteza existenței unor probleme generate de faptul că este ateu, însă argumente plauzibile întru confirmarea pretinselor temeri, implicit eminența uni pericol și risc pentru viața și integritatea sa pe teritoriul statului de origine, nu au fost prezentate autorității pârâte, nici instanței de fond și nici instanței de apel, acesta nu a individualizat nicio acțiune întreprinsă de autoritățile statului de origine sau societate, ce ar permite formularea unei concluzii despre necesitatea acordării protecției apelantului în Republica Moldova.

Din aceste considerente, instanța de apel a concluzionat că argumentele apelantului Yuce Alper Şahin nu se încadrează în exigențele legale ce reglementează acordarea statutului de refugiat, respectiv, a azilului în Republica Moldova, motiv pentru care a constatat că este întemeiat refuzul autorității pârâte, expus în decizia contestată și nu sunt temeiuri pentru anularea acesteia.

La 30 noiembrie 2021 Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam, a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chişinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d. 109-112).

În motivarea recursului, recurentul Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam, a invocat interpretarea eronată a legii de către instanțele ierarhic inferioare, precum și faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei.

În esență, recurentul Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam, a reiterat aceleași temeiuri de fapt și de drept, invocate în cererea de apel.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chişinău a pronunțat decizia contestată la data de 06 octombrie 2021, iar la materialele cauzei lipsesc date despre notificarea dispozitivului deciziei contestate. Totodată, decizia motivată din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chişinău a fost notificată reprezentantului recurentului Yuce Alper Şahin, avocatului Alexandru Adam la data de 26 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la materialele cauzei (f.d. 108).

Astfel, recursul depus împreună cu motivarea recursului de către Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam la data de 30 noiembrie 2021, este în termen.

La 10 ianuarie 2022 în adresa Biroului Migrație și Azil a fost expediat recursul depus de Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam, intimatul fiind informat despre posibilitatea depunerii referinței, însă acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul depus de Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ,

recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic

superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Yuce Alper Şahin, reprezentat de avocatul Alexandru Adam se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan